శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
గోవిందభుజగుప్తాయాం ద్వారవత్యాం కురూద్వహ ।
అవాత్సీన్నారదోఽభీక్ష్ణం కృష్ణోపాసనలాలసః ॥ **1** ॥

కో ను రాజన్నింద్రియవాన్ ముకుందచరణాంబుజం ।
న భజేత్ సర్వతోమృత్యురుపాస్యమమరోత్తమైః ॥ **2** ॥

తమేకదా తు దేవర్షిం వసుదేవో గృహాగతం ।
అర్చితం సుఖమాసీనమభివాద్యేదమబ్రవీత్ ॥ **3** ॥

వసుదేవ ఉవాచ
భగవన్ భవతో యాత్రా స్వస్తయే సర్వదేహినాం ।
కృపణానాం యథా పిత్రోరుత్తమశ్లోకవర్త్మనాం ॥ **4** ॥

భూతానాం దేవచరితం దుఃఖాయ చ సుఖాయ చ ।
సుఖాయైవ హి సాధూనాం త్వాదృశామచ్యుతాత్మనాం ॥ **5** ॥

భజంతి యే యథా దేవాన్ దేవా అపి తథైవ తాన్ ।
ఛాయేవ కర్మసచివాః సాధవో దీనవత్సలాః ॥ **6** ॥

బ్రహ్మంస్తథాపి పృచ్ఛామో ధర్మాన్ భాగవతాంస్తవ ।
యాంశ్రుత్వా శ్రద్ధయా మర్త్యో ముచ్యతే సర్వతోభయాత్ ॥ **7** ॥

అహం కిల పురానంతం ప్రజార్థో భువి ముక్తిదం।
అపూజయం న మోక్షాయ మోహితో దేవమాయయా ॥ **8** ॥

యథా విచిత్రవ్యసనాద్ భవద్భిర్విశ్వతోభయాత్।
ముచ్యేమ హ్యంజసైవాద్ధా తథా నః శాధి సువ్రత ॥ **9** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
రాజన్నేవం కృతప్రశ్నో వసుదేవేన ధీమతా।
ప్రీతస్తమాహ దేవర్షిర్హరేః సంస్మారితో గుణైః ॥ **10** ॥

నారద ఉవాచ
సమ్యగేతద్ వ్యవసితం భవతా సాత్వతర్షభ।
యత్ పృచ్ఛసే భాగవతాన్ ధర్మాంస్త్వం విశ్వభావనాన్ ॥ **11** ॥

శ్రుతోఽనుపఠితో ధ్యాత ఆదృతో వానుమోదితః।
సద్యః పునాతి సద్ధర్మో దేవ విశ్వద్రుహోఽపి హి ॥ **12** ॥

త్వయా పరమకల్యాణః పుణ్యశ్రవణకీర్తనః।
స్మారితో భగవానద్య దేవో నారాయణో మమ ॥ **13** ॥

అత్రాప్యుదాహరంతీమమితిహాసం పురాతనం।
ఆర్షభాణాం చ సంవాదం విదేహస్య మహాత్మనః ॥ **14** ॥

ప్రియవ్రతో నామ సుతో మనోః స్వాయంభువస్య యః।
తస్యాగ్నీధ్రస్తతో నాభిరృషభస్తత్సుతః స్మృతః ॥ **15** ॥

తమాహుర్వాసుదేవాంశం మోక్షధర్మవివక్షయా।
అవతీర్ణం సుతశతం తస్యాసీద్ బ్రహ్మపారగం ॥ **16** ॥

తేషాం వై భరతో జ్యేష్ఠో నారాయణపరాయణః।
విఖ్యాతం వర్షమేతద్ యన్నామ్నా భారతమద్భుతం ॥ **17** ॥

స భుక్తభోగాం త్యక్త్వేమాం నిర్గతస్తపసా హరిం।
ఉపాసీనస్తత్పదవీం లేభే వై జన్మభిస్త్రిభిః ॥ **18** ॥

తేషాం నవ నవద్వీపపతయోఽస్య సమంతతః।
కర్మతంత్రప్రణేతార ఏకాశీతిర్ద్విజాతయః ॥ **19** ॥

నవాభవన్ మహాభాగా మునయో హ్యర్థశంసినః।
శ్రమణా వాతరశనా ఆత్మవిద్యావిశారదాః ॥ **20** ॥

కవిర్హరిరంతరిక్షః ప్రబుద్ధః పిప్పలాయనః।
ఆవిర్హోత్రోఽథ ద్రుమిలశ్చమసః కరభాజనః ॥ **21** ॥

త ఏతే భగవద్రూపం విశ్వం సదసదాత్మకం।
ఆత్మనోఽవ్యతిరేకేణ పశ్యంతో వ్యచరన్ మహీం ॥ **22** ॥

అవ్యాహతేష్టగతయః సురసిద్ధసాధ్య -
గంధర్వయక్షనరకిన్నరనాగలోకాన్।
ముక్తాశ్చరంతి మునిచారణభూతనాథ -
విద్యాధరద్విజగవాం భువనాని కామం ॥ **23** ॥

త ఏకదా నిమేః సత్రముపజగ్ముర్యదృచ్ఛయా।
వితాయమానమృషిభిరజనాభే మహాత్మనః ॥ **24** ॥

తాన్ దృష్ట్వా సూర్యసంకాశాన్ మహాభాగవతాన్ నృప।
యజమానోఽగ్నయో విప్రాః సర్వ ఏవోపతస్థిరే ॥ **25** ॥

విదేహస్తానభిప్రేత్య నారాయణపరాయణాన్।
ప్రీతః సంపూజయాంచక్రే ఆసనస్థాన్ యథార్హతః ॥ **26** ॥

తాన్ రోచమానాన్ స్వరుచా బ్రహ్మపుత్రోపమాన్ నవ।
పప్రచ్ఛ పరమప్రీతః ప్రశ్రయావనతో నృపః ॥ **27** ॥

విదేహ ఉవాచ
మన్యే భగవతః సాక్షాత్ పార్షదాన్ వో మధుద్విషః।
విష్ణోర్భూతాని లోకానాం పావనాయ చరంతి హి ॥ **28** ॥

దుర్లభో మానుషో దేహో దేహినాం క్షణభంగురః।
తత్రాపి దుర్లభం మన్యే వైకుంఠప్రియదర్శనం ॥ **29** ॥

అత ఆత్యంతికం క్షేమం పృచ్ఛామో భవతోఽనఘాః।
సంసారేఽస్మిన్ క్షణార్ధోఽపి సత్సంగః శేవధిర్నృణాం ॥ **30** ॥

ధర్మాన్ భాగవతాన్ బ్రూత యది నః శ్రుతయే క్షమం।
యైః ప్రసన్నః ప్రపన్నాయ దాస్యత్యాత్మానమప్యజః ॥ **31** ॥

శ్రీనారద ఉవాచ
ఏవం తే నిమినా పృష్టా వసుదేవ మహత్తమాః।
ప్రతిపూజ్యాబ్రువన్ ప్రీత్యా ససదస్యర్త్విజం నృపం ॥ **32** ॥

కవిరువాచ
మన్యేఽకుతశ్చిద్భయమచ్యుతస్య
పాదాంబుజోపాసనమత్ర నిత్యం।
ఉద్విగ్నబుద్ధేరసదాత్మభావాద్
విశ్వాత్మనా యత్ర నివర్తతే భీః ॥ **33** ॥

యే వై భగవతా ప్రోక్తా ఉపాయా హ్యాత్మలబ్ధయే।
అంజసా పుంసామవిదుషాం విద్ధి భాగవతాన్ హి తాన్ ॥ **34** ॥

యానాస్థాయ నరో రాజన్ న ప్రమాద్యేత కర్హిచిత్।
ధావన్ నిమీల్య వా నేత్రే న స్ఖలేన్న పతేదిహ ॥ **35** ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాఽఽత్మనా వానుసృతస్వభావాత్।

కరోతి యద్ యత్ సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయేత్తత్ ॥ **36** ॥

భయం ద్వితీయాభినివేశతః స్యా -
దీశాదపేతస్య విపర్యయోఽస్మృతిః ।
తన్మాయయాతో బుధ ఆభజేత్తం
భక్త్యైకయేశం గురుదేవతాత్మా ॥ **37** ॥

అవిద్యమానోఽప్యవభాతి హి ద్వయో -
ర్ధ్యాతుర్ధియా స్వప్నమనోరథౌ యథా ।
తత్ కర్మసంకల్పవికల్పకం మనో
బుధో నిరుంధ్యాదభయం తతః స్యాత్ ॥ **38** ॥

శృణ్వన్ సుభద్రాణి రథాంగపాణే -
ర్జన్మాని కర్మాణి చ యాని లోకే ।
గీతాని నామాని తదర్థకాని
గాయన్ విలజ్జో విచరేదసంగః ॥ **39** ॥

ఏవంవ్రతః స్వప్రియనామకీర్త్యా
జాతానురాగో ద్రుతచిత్త ఉచ్చైః ।
హసత్యథో రోదితి రౌతి గాయ -
త్యున్మాదవన్నృత్యతి లోకబాహ్యః ॥ **40** ॥

ఖం వాయుమగ్నిం సలిలం మహీం చ
జ్యోతీంషి సత్త్వాని దిశో ద్రుమాదీన్ ।
సరిత్సముద్రాంశ్చ హరేః శరీరం
యత్ కించ భూతం ప్రణమేదనన్యః ॥ **41** ॥

భక్తిః పరేశానుభవో విరక్తి -
రన్యత్ర చైష త్రిక ఏకకాలః ।

ప్రపద్యమానస్య యథాశ్నతః స్యు -
స్తుష్టిః పుష్టిః క్షుదపాయోఽనుఘాసం ॥ **42** ॥

ఇత్యచ్యుతాంఘ్రిం భజతోఽనువృత్త్యా
భక్తిర్విరక్తిర్భగవత్ప్రబోధః।
భవంతి వై భాగవతస్య రాజం -
స్తతః పరాం శాంతిముపైతి సాక్షాత్ ॥ **43** ॥

రాజోవాచ
అథ భాగవతం బ్రూత యద్ధర్మో యాదృశో నృణాం।
యథా చరతి యద్ బ్రూతే యైర్లింగైర్భగవత్ప్రియః ॥ **44** ॥

హరిరువాచ
సర్వభూతేషు యః పశ్యేద్ భగవద్భావమాత్మనః।
భూతాని భగవత్యాత్మన్యేష భాగవతోత్తమః ॥ **45** ॥

ఈశ్వరే తదధీనేషు బాలిశేషు ద్విషత్సు చ।
ప్రేమమైత్రీకృపోపేక్షా యః కరోతి స మధ్యమః ॥ **46** ॥

అర్చాయామేవ హరయే పూజాం యః శ్రద్ధయేహతే।
న తద్భక్తేషు చాన్యేషు స భక్తః ప్రాకృతః స్మృతః ॥ **47** ॥

గృహీత్వాపీంద్రియైరర్థాన్ యో న ద్వేష్టి న హృష్యతి।
విష్ణోర్మాయామిదం పశ్యన్ స వై భాగవతోత్తమః ॥ **48** ॥

దేహేంద్రియప్రాణమనోధియాం యో
జన్మాప్యయక్షుద్భయతర్షకృచ్ఛ్రైః।
సంసారధర్మైరవిముహ్యమానః
స్మృత్యా హరేర్భాగవతప్రధానః ॥ **49** ॥

న కామకర్మబీజానాం యస్య చేతసి సంభవః।
వాసుదేవైకనిలయః స వై భాగవతోత్తమః ॥ **50** ॥

న యస్య జన్మకర్మభ్యాం న వర్ణాశ్రమజాతిభిః।
సజ్జతేఽస్మిన్నహంభావో దేహే వై స హరేః ప్రియః ॥ **51** ॥

న యస్య స్వః పర ఇతి విత్తేష్వాత్మని వా భిదా।
సర్వభూతసమః శాంతః స వై భాగవతోత్తమః ॥ **52** ॥

త్రిభువనవిభవహేతవేఽప్యకుంఠ -
స్మృతిరజితాత్మసురాదిభిర్విమృగ్యాత్।
న చలతి భగవత్పదారవిందా -
ల్లవనిమిషార్ధమపి యః స వైష్ణవాగ్ర్యః ॥ **53** ॥

భగవత ఉరువిక్రమాంఘ్రిశాఖా -
నఖమణిచంద్రికయా నిరస్తతాపే।
హృది కథముపసీదతాం పునః స
ప్రభవతి చంద్ర ఇవోదితేఽర్కతాపః ॥ **54** ॥

విసృజతి హృదయం న యస్య సాక్షా -
ద్ధరిరవశాభిహితోఽప్యఘౌఘనాశః।
ప్రణయరశనయా ధృతాంఘ్రిపద్మః
స భవతి భాగవతప్రధాన ఉక్తః ॥ **55** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం
సంహితాయాం ఏకాదశస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥